

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики та перекладу

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни
«ПОЛЬСЬКИЙ ДЕТЕКТИВНИЙ РОМАН»

підготовки БАКАЛАВРА

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Польський детективний роман» підготовки бакалавра.

Розробник: Тетяна Полежаєва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики і перекладу

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу
протокол № 2 від 15 вересня 2021 року.

Завідувач кафедри

проф. Сухарєва С.В.

© Полежаєва Т.В., 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 2
		Семестр – 4
		Лекції – 40 год.
ІНДЗ: немає		Практичні – 28 год.
		Самостійна робота – 72 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Тетяна Вікторівна Полежаєва
Кандидат філологічних наук
Доцент
Доцент кафедри полоністики та перекладу
+380501454858, Polezajeva.Tetiana@vnu.edu.ua
Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

3. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Силабус навчальної дисципліни «Польський детективний роман» підготовки *бакалавра* спеціальності. Предметом вивчення навчальної дисципліни є дослідження жанру роману у вітчизняній, світовій та польській літературах, зокрема дослідження особливостей польського детективу, його традиційних рис і національних особливостей. В навчальному курсі викладені основні системні відомості про детективний жанр в літературознавстві, історія формування, становлення і особливі характерні риси польського детективу. Широкі знання цієї дисципліни необхідні для успішного засвоєння об'єктивних закономірностей впливу світового історико-літературного матеріалу і його впливу на розвиток польської детективної традиції.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної вибіркової дисципліни «Польський детективний роман» є вивчення детективного роману як літературознавчої категорії, дослідження його жанрових властивостей, визначення характерних рис польського детективу у системі світової жанрології.

Основними завданнями дисципліни є:

- ознайомлення студентів з поняттям категорії детектив;

- ознайомлення із процесом становленням, розвитком, тематичним і видовим розмаїттям детективного жанру у світовому та польському літературознавстві;
- з філософсько-естетичними, світоглядними проблемами кримінальної літератури Польщі;
- історією розвитку детективного жанру в Польщі, специфікою творів даного жанру;
- дослідження театральних і кінематографічних інтерпретацій окремих творів.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ (РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ)

Загальні компетентності:

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, пропагувати культурні цінності світового значення.

Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Фахові компетентності:

Здатність здійснювати пошук інформації, об'єктивно її оцінювати, обробляти з метою використання під час аналізу філологічних явищ, історико-культурних реалій, методик навчання і виховання та задля результативної реалізації навчально-виховного процесу, послуговуючись сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати у професійній роботі знання про світовий літературний процес загалом, український й польський зокрема, їхній зв'язок з мистецтвом, реалізацію у перекладах, акцентувати роль здобутків письменства під час формування національної свідомості, моральних засад та ціннісних орієнтацій, розширення особистісного тезауруса школяра, його соціокультурних компетентностей.

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями у процесі інтерпретації реалій історико-культурного процесу, аналізу філософських учінь, порівняння і зіставлення мовних та літературних явищ, зразків перекладу.

Здатність демонструвати безпосередню приналежність до слов'янського мовно-культурного простору, послуговуючись знаннями національних мов, літератур, історико-культурних процесів, усвідомлювати особливості лінгвальної та концептуальної картин світу слов'ян загалом, поляків зокрема, формувати інтерес до їхнього вивчення в учнів.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

Програмні навчальні результати:

Популяризує світові та національні культурні цінності, пропагує здоровий спосіб життя.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, різних зразків перекладу, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, переклад як форму міжнаціональної комунікації.

Знає тенденції розвитку світової літератури, особливості польського й вітчизняного літературних процесів, розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі, визначає взаємовпливи, трактує літературний переклад як форму взаємозбагачення національних культур, використовує ці відомості для формування соціокультурних компетентностей у школярів.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.				Форма контролю/ Бали
			Практ.	Сам.	Конс.	
Змістовий модуль 1. Жанр детективу (різновид) як категорія літературознавства						
Тема 1: Поняття жанру в літературознавстві.	6	2		4		
Тема 2: Детектив як жанровий різновид літературознавства. Наукові суперечки.	8	2	2		2	ДС / ДБ 4
Тема 3: Поява і розвиток детективного жанру у світовій літературі.	6	2		4		
Тема 4: Проблема визначення жанру детектива. Жанр чи жанровий різновид.	4	2		2		
Тема 5: Різновиди детективного жанру: фантастичний, психологічний, іронічний, шпигунський тощо.	6	2	2	4		Д / ДБ/Т 4
Тема 6: Брехтівське розуміння детективного жанру.	6	2	2	2		ДС/ПР 4
Тема 7: Брехтівське розуміння детективного роману та його вплив на сучасних польських письменників.	8	2		4	2	
Тема 8: Становлення і розвиток детективного жанру в Польщі.	8	2	2	4		ДС / ДБ 4
Тема 9: Основні представники детективного жанру в Польщі.	6	2		4		
Тема10: Тематика детективного роману сучасних польських письменників.	6	2	2	2		ДС/ПР 4
Модульна контрольна робота						30
Разом за модулем 1	64	20	10	30	4	50
Змістовий модуль 2. Польський детектив: тематика і проблематика						
Тема 11: Соціальні проблеми в детективних романах Є.Едигея.	8	2	2	4		ДС / Т 2

Тема 12: Морально-виховне спрямування роману «Заповіт самогубці» Єжи Едигея.	8	2	2	4		ДС/ПР 2
Тема 13: Єжи Едигей про реалізм детективного роману. Детектив як реалістичний жанр.	10	2	2	4	2	ДС / Т 2
Тема 14: Іоанна Хмелевська: польський жіночий іронічний детектив.	6	2		4		
Тема 15: Елементи «чорного роману» і жіноча логіка в романі І. Хмелевської «Що сказав покійник».	10	2	2	4	2	ДС /ДБ 2
Тема 16: Роман «Все червоне» І.Хмелевської – класичний іронічний детектив.	8	2	2	4		ДС /ДБ 2
Тема 17: Основна проблематика романів О.Токарчук. Закони детективного жанру в романі Ольги Токарчук «Веди свій плуг над кістками мертвих».	10	2	2	4	2	ДС / Т/ПРЗ 3
Тема 18: Основна проблематика романів К.Коркозовича. Роль випадкового збігу обставин в романі К.Коркозовича «Біле пальто в клітинку».	8	2	2	4		ДБ/Т 2
Тема 19: Особливості детективної інтриги в творчості Клари С.Меральди. «Літня дама в Голландії».	8	2	2	4		ДС/ПРЗ 2
Тема 20: Зигмунт Мілошевський: польський детективний роман та його екранізації. Мацей Сломчинський і польський телевізійний театр остросюжетних кримінальних п'єс.	10	2	2	6		ДБ / ПРЗ 3
Модульна контрольна робота						30
Разом за модулем 2	86	20	18	42	6	50
Всього годин / балів	150	40	28	72	10	100

Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, ПР – проєкт, ПРЗ – презентація, РЗ – розв'язування завдань, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, Р – реферат, АЗ – аналітична записка, АЕ – аналітичне есе.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

1. Законспектувати статтю «Вольский Н.Н. Легкое чтение. Работы по теории и истории детективного жанра. Новосибирск, 2006. С. 173–277». Проаналізувати теоретичну складову детективу як жанрового різновиду.
2. Аналіз поглядів Є. Едигея «про реалістичність детективного роману» («Trybuna Ludu», 12-13. V1. 1982 г.), обговорення, круглий стіл. Написання реферату.
3. Підготувати доповідь на тему: «Соціальне підґрунтя роману «Біле пальто в клітинку» Казімежа Коркозовича».
4. Підготувати виступ на семінар-обговорення теми: «Жіноча логіка в романах І.Хмелевської». Створити презентацію за творчістю письменниці.

5. На прикладі творів «Заповіт самогубці» Єжи Едигея, «Біле пальто в клітинку» К.Коркозовича, «Літня дама в Голландії» Клари С.Меральди, «Що сказав покійник» І. Хмелевської провести порівняльний аналіз тематики детективних повістей і романів польських авторів. Оформити реферат (обрати два автора), виступити із доповіддю.

7. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Засади поточно та підсумкового контролю викладені на сайті ВНУ імені Лесі Українки ([докладно – в Положенні](#)).

Ефективність праці студента співвідносна з його відповідальним ставленням до навчального процесу. Студент повинен відповідно до затвердженого навчального розкладу відвідувати лекційні заняття, брати активну участь у практичних та семінарських заняттях, креативно ставитись до виконання практичних завдань.

Академічна доброчесність. В оцінюванні підготовки і знань студенті на практичних заняттях, особливо при проведенні контрольних заходів, викладач керується політикою академічної доброчесності, яка полягає в недопустимості плагіату, компіляції тощо ([Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#)).

Також, оцінювання знань та вмінь студентів залежить від їхнього своєчасного виконання визначених навчальним планом видів робіт (практичні та самостійні). Максимальний бал до кожної теми визначений у таблиці «Структура навчальної дисципліни». Перездачі незданих з поважних причин (хвороба, довідка) тем можливі за визначеним графіком. Передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти ([докладніше – у Положенні](#)).

Якщо здобувач не має заборгованості з тем, винесених на оцінювання, та отримав протягом семестру не менше 75 балів, то одержує відповідний підсумковий бал – добре (75-81), дуже добре (82-89), відмінно (90-100). У випадку, коли здобувач отримав менше як 76 балів або хоче покращити результат, то складає іспит згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом Східноєвропейського національного університету.

Також студент може отримати оцінку за якусь тему чи кілька тем (блок), не тільки склавши її (їх) викладачеві, а й у разі, якщо він взяв участь у роботі сертифікатного курсу.

**Під час вивчення вибіркового курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають вибіркового курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [подані за посиланням](#).*

8. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль успішності здобувача (залік) має два модулі:

1. Модуль перший складається з: 5 (10 годин) практичних занять та самостійної роботи (20 балів), і МКР №1 (30 балів). Наскрізна тема: **Жанр детективу (різновид) як категорія літературознавства;**
2. Модуль другий складається з: 9 (18 годин) практичних занять та самостійної роботи: (20 балів), і МКР №2 (30 балів). Наскрізна тема: **Польський детектив: тематика і проблематика.**

В разі нестачі необхідної кількості балів для задовільної оцінки (60 б.), які можна отримати протягом семестру, студент може скласти залік. Питання для заліку вміщують весь матеріал, що був пройдений протягом вивчення лекційного та практичного матеріалу.

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

- Полежаєва Т.В. Методика цілісно-системного аналізу літературного твору. Теорія і практика. Частина перша. Київ-Луцьк: ЛЦСД, 2019. 72 с.
- Полежаєва Т.В. Методика цілісно-системного аналізу літературного твору. Теорія і практика. Частина друга. Київ-Луцьк: ЛЦСД, 2020. 72 с.
- Полежаєва Т.В. Зміст і форма літературного твору, їх типи і види. Тематичний словник-довідник з літературознавства. Київ-Луцьк : ЛЦСД, 2020. 72 с.
- Вольський Н.Н. Легкое чтение. Работы по теории и истории детективного жанра. Новосибирск, 2006. С. 173–277.
- Шахова К. Дивні манери надпопулярного жанру // Зарубіжна література 1998. червень 21. С. 1-2.
- Новікова Н., Барабан О. Символіка детективу // Зарубіжна література. 21.06.1998.
- Кузнєцов Ю., Іванов А. Детектив: занепад чи розквіт? // Всесвіт. № 10. 1990. С. 155-163
- Кукса Г. М. Історія розвитку та типологія жанру детективу у контексті світової літератури // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка Випуск № 15. 2004. С. 150-154.
- Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : ВЦ «Академія», 2007. 608с.
- Кравчук І. О. Особливості англomовного детективного жанру // “Філологія і лінгвістика в сучасному суспільстві” (м. Вінниця, 05-06 травня 2017 р.). Херсон: Видавн. дім «Гельветика», 2017. С. 26-30.
- Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
- Навчальні матеріали он-лайн [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://pidruchniki.com>
- Розвиток детективного жанру у світовій літературі [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>
- <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=5683&chapter=1>
- <http://detectivemethod.ru/preamble/on-modern-polish-detective-novel/>
- <https://www.litmir.me/br/?b=255894>
- [https://www.ukrplib.com.ua/referats-zl/printit.php?tid=7792.](https://www.ukrplib.com.ua/referats-zl/printit.php?tid=7792)